

XUNTA DE GALICIA
CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

CEIP PLURILINGÜE "IRMÁNS VILLAR"
DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN

Rúa Peña Trevinca, 41 (32005 Ourense)

Teléfono: 988788585 Fax: 988788587

E-mail: ceip.irmans.villar@edu.xunta.es

PROGRAMA DE HABILIDADES SOCIAIS

CEIP PLURILINGÜE "IRMÁNS VILLAR"
CURSO 2022/2023

DEPARTAMENTO DE ORIENTACIÓN
Mª Jesús Rodríguez Fernández

1. Xustificación

2. As habilidades sociais.

2.1. Definición.

2.2. Puntos clave das habilidades sociais.

2.3. Adquisición das habilidades sociais.

2.4. Problemas provocados pola falta de habilidades sociais.

2.5. Pautas xerais para o desenvolvemento das habilidades sociais.

3. Intelixencia e educación emocional

4. Obxectivos

5. Dinámicas.

6. Recursos web para traballar as habilidades sociais.

1. Xustificación.

A lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, desenvolta no Decreto 8/2015, do 8 de xaneiro, polo que se desenvolve a lei 4/2011, do 30 de xuño, de convivencia e participación da comunidade educativa, en materia de convivencia escolar define a convivencia escolar como a capacidade que teñen as persoas de vivir con outras nun marco de respecto mutuo e de solidariedade recíproca, expresada na interrelación harmoniosa e sen violencia entre os diferentes actores e estamentos da comunidade educativa. Esta ten un enfoque formativo, ó tratarse dunha aprendizaxe enmarcada en obxectivos fundamentais e transversais, e, a súa vez, é unha responsabilidade compartida por toda a comunidade educativa.

Unha das medidas complementarias recollidas na Lei e no Decreto de Convivencia antes citados é o Programa que contribúa a adquisición de habilidades e competencias sociais.

2. As habilidades sociais.

2.1. Definición.

As habilidades sociais son as condutas necesarias para interactuar e relacionarse cos demais de forma efectiva e mutuamente satisfactoria.

É fundamental prestar unha especial atención ó desenvolvemento destas habilidades posto que son imprescindibles para que os nenos se poidan adaptar ao entorno que os rodea e vanlles a proporcionar as ferramentas para

desenvolverse como adultos no ámbito social. Moitos nenos, por diferentes razóns, pode que non dispoñan no seu entorno duns recursos mínimos para desenvolverse neste aspecto polo que pode aparecer como consecuencia disto, o rexeitamento, o illamento social e, en ocasións, a agresividade ou ansiedade e depresión (aspectos que non sempre se manifestan nin detectan no contexto do centro educativo pero si no ambiente familiar).

2.2. Puntos clave das habilidades sociais.

- ✓ Adquírense principalmente a través da aprendizaxe (mediante observación, imitación, ensaio e información).
- ✓ Inclúen comportamentos verbais e non verbais.
- ✓ Supoñen iniciativas e respostas efectivas e apropiadas.
- ✓ Aumentan o reforzamento social (por exemplo, as respostas positivas do propio medio social).
- ✓ Son recíprocas por natureza e supoñen unha correspondencia efectiva e apropiada.
- ✓ A súa práctica está influída polas características do medio.
- ✓ Están determinadas polo reforzamento social (positivo ou negativo).
- ✓ Están interrelacionadas co auto concepto e coa autoestima.
- ✓ Son necesarias para o desenvolvemento integral da persoa.

2.3. Adquisición das habilidades sociais.

As habilidades sociais adquírense como resultado das interaccións con outras persoas e este desenvolvemento prodúcese fundamentalmente na infancia.

Apréndense e desenvólvense a través dos seguintes procesos:

- Experiencia directa. A través desta os nenos comezan a ensaiar as conductas sociais e vanas incorporando a súa maneira de actuar e de pensar.
- Imitación. Os nenos imitarán aquelas conductas sociais que observan nos adultos mais próximos a eles.
- Reforzos. Estes van a facer que os nenos desenvolvan unhas determinadas conductas ou outras.

2.4. Problemas provocados pola falta de habilidades sociais.

Implicacións de ser socialmente hábil	Implicacións de ser socialmente inhábil
<ul style="list-style-type: none"> • Crea maiores interaccións positivas. • Aumenta o rendemento intelectual. • Favorece a socialización 	<ul style="list-style-type: none"> • Favorece a baixa autoestima • Crea frustración • Favorece o retraemento

Cando falamos de nenos que son socialmente inhábiles non só nos referimos a nenos tímidos, así pois, tamén existe unha incapacidade social nos nenos agresivos (ou con condutas contrarias á convivencia) para establecer vínculos sociais axeitados. Así pois, os compañeiros con frecuencia rexeitan, evitan e/ou castigan a este alumnado e, deste modo, exclúenos das experiencias de aprendizaxe positivo cos demais.

Así pois, esta falta de habilidades sociais provocarán nos nenos/as problemas de autoestima, dificultade para relacionarse cos demais e expresar desexos e opinións, problemas escolares e malestar emocional.

2.5. Pautas xerais no desenvolvemento das habilidades sociais.

Dende a escola debemos establecer unhas pautas xerais no desenvolvemento das habilidades sociais para que os nenos/as desenvolvan con éxito as relacións cos demais:

- ✓ Transmitirlles valores (ensinarlles a respectar, a tolerar e a escoitar).
- ✓ Coidar a súa autoestima.
- ✓ Servirlles de exemplo.
- ✓ Dotalos dun ambiente rico en relacións.
- ✓ Reforzar socialmente aquelas conductas axeitadas.
- ✓ Fomentar a capacidade de escoitar e entender ós demais.
- ✓ Animalos a participar en diferentes grupos ou actividades con outras persoas.

3. Intelixencia e educación emocional

Para poder falar de habilidades sociais, é moi importante empezar falando de intelixencia e educación emocional. As emocións forman parte da nosa vida dende o momento que nacemos, e estas, de unha forma ou outra van a influír na construción da nosa personalidade.

As emocións non xorden dunha forma espontánea en nos mesmos, senón que se van desenvolvendo a través dos vínculos de apego e as relacións que imos creando día tras día. Hai que ter en conta, que os nosos sentimentos poden verse influenciados polos sentimentos dos outros, da cultura ou das normas establecidas pola sociedade, chegando a crear a capacidade de abstraer e esconder os nosos sentimentos e mostrando ao mundo outros totalmente diferentes, é dicir, somos capaces de enganar aos demais para non mostrar o que realmente sentimos.

As habilidades sociais, teñen un papel moi importante dentro da educación emocional, xa que os nenos/as, cando son capaces de aceptar e relacionarse cos seus iguais, de recoñecer os seus sentimentos e os dos demais, desenvolven a empatía, a convivencia de forma axeitada, e as súas relacións sociais, o que contribúe a que se establezan interaccións positivas que facilitan a resolución de conflitos, que sexan máis tolerantes, máis respectuosos, con maior cooperación, solidariedade e xenerosidade...

(ver programa de educación emocional)

4. Obxectivos.

- Desenvolver o establecemento de vínculos sociais.
- Adquirir pautas de prevención e manexo de conflitos.
- Vivenciar a importancia da empatía e sentimentos positivos.
- Fomentar a interacción, o respecto e o compañeirismo.

5. Dinámicas.

Tendo en conta a diversidade do alumnado, os intereses e motivacións, o longo do curso, levaranse a cabo diversas dinámicas a nivel grupal e individual que favorezan a adquisición de habilidades sociais, entre outras, destacar as seguintes dinámicas:

- **Enquisa para medir o clima de convivencia:** A través de dita enquisa, coñécese a percepción que ten o alumnado do grupo-aula. Esta enquisa deberá ser elaborada pola titora, xa que é a que mellor coñece ao seu grupo, en colaboración co departamento de orientación.
- **Buzón de convivencia:** Para favorecer a comunicación entre o alumnado na aula, elabórase un buzón a partir de materiais de reciclado. Nel o alumnado escribirá sucesos, tanto positivos como negativos que ocorren durante a xornada escolar. Poñerase unha hora ao longo da semana para ler ditos mensaxes e buscar unha solución aos posibles conflitos ou unha valoración positiva ante determinadas situacións.
- **Actividades de auto coñecemento e coñecemento mutuo:** Cada alumno/a respostará con aspectos persoais, gustos, afeccións... a un cuestionario, e posteriormente por parellas intercambiarán a información. Despois de 5-10 minutos de diálogo, cada un presentará ao seu compañeiro sen que este poida dicir nada.
- **Teléfono estragado:** a través de este xogo popular por todos/as coñecido, traballárase de forma lúdica a importancia de non facer caso o que non vemos de forma directa. Evitando así que os feitos se vexan modificados,

amplificados...., en definitiva, o alumnado aprenderá a non facer caso dos rumores nin a alimentalos.

🌈 "búscanse valentes": a partir da iniciativa contra o acoso escolar de Mediaset España, o alumnado reflexionará sobre momentos vividos nos que exercera unha axuda cara ós demais, favorecendo o seu benestar. Exporá dito ou ditos momentos ante os seus compañeiros/as de xeito que se favoreza a súa autoestima e se divulgue a importancia de axudar e non facer "oídos xordos" ante as inxustizas.

🌈 O meu Garabato: Repárteselle a todos o alumnado unha folla cun mesmo garabato, o cal terán que rematar e "acondicionar" facéndoo seu, sen dicir nada a ninguén. Cando rematen, faise unha exposición dos cadros, e eles mesmos irán observando como todos son distintos. Para valorar a actividade analizaremos o feito de que todos os debuxos sexan diferentes, posto que todos son diferentes, e pensan de xeito diferente. Por iso cada debuxo é único, o que implica que cada un de nos SOMOS ÚNICOS.

🌈 Visionado de curtos pola convivencia: A continuación propóñense unha serie de recursos web a través dos que se pode traballar a convivencia e as habilidades sociais.

6. Recursos web para traballar as habilidades sociais.

➤ Emocións:

Remitirémonos ao programa de educación da intelixencia emocional elaborado para este centro educativo.

➤ Convivencia:

<https://www.atencionsselectiva.com/2015/12/14-cortos-para-trabalar-la-convivencia.html>

- Traballar os valores a través das curtametraxes:

<https://www.educaciontrespuntocero.com/recursos/cortometrajes-educar-en-valores/>